

52060208 : สาขาวิชาภูมิสถาปัตยกรรม

คำสำคัญ : กระบวนการสร้างพื้นที่สาธารณะโดยใช้กระบวนการการมีส่วนร่วม

ปริญญ์ สมสมัย : การมีส่วนร่วมของชุมชนในการสร้างพื้นที่สาธารณะ กรณีศึกษา
ชุมชนโพธิ์โมสต์เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร. อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ :
อ.ดร.สินีนารถ ศุกลรัตน์เมธี. 140 หน้า.

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการการมีส่วนร่วมของชุมชนใน
การสร้างพื้นที่สาธารณะในชุมชนเมือง เพื่อศึกษาว่ากระบวนการการมีส่วนร่วมที่สามารถส่งผลกระทบต่อ
กระบวนการเองและผลของการพัฒนาที่เกิดขึ้น โดยการวิจัยในครั้งนี้ได้ทำการศึกษาทฤษฎีของการมีส่วน
ร่วม และกระบวนการการมีส่วนร่วม ควบคู่ไปกับวิธีการดำเนินการการมีส่วนร่วมในพื้นที่กรณีศึกษา ชุมชน
โพธิ์โมสต์ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร โดยได้รับความอนุเคราะห์ข้อมูลจากสำนักงานทรัพย์สินส่วน
พระมหากษัตริย์ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ส่วน
การศึกษาในระดับพื้นที่โดยวิธีการสำรวจภาคสนามคือการสังเกตการณ์ และการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง
ประชากรในพื้นที่กรณีศึกษาเกี่ยวกับความพอใจ และทัศนคติที่มีต่อกระบวนการการมีส่วนร่วมที่เกิดขึ้น
และพื้นที่สาธารณะ และสัมภาษณ์ทีมงาน ผู้ดำเนินกระบวนการการมีส่วนร่วมกับชุมชนด้วย และจากการ
ศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้จากการศึกษาพบว่า

1. ประชากรผู้ให้สัมภาษณ์มีความพอใจมากน้อยแตกต่างกันในแต่ละขั้นตอนของการมีส่วนร่วม
สาเหตุที่ทำให้ไม่พอใจส่วนใหญ่เกิดจากความล่าช้าของการดำเนินงาน ซึ่งกระบวนการมีส่วนร่วมนั้นเป็น
กระบวนการที่ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการมาก หากหน่วยงานและประชากรมีความเข้าใจกันอาจจะ
ทำให้เกิดความพอใจมากขึ้น และความพอใจของแต่ละขั้นตอนการมีส่วนร่วม อาจจะไม่ส่งผลต่อทัศนคติที่
ดีต่อกระบวนการการมีส่วนร่วม เนื่องจากประชากรได้เรียนรู้ถึงประโยชน์ของกระบวนการการมีส่วนร่วม
2. ประชากรผู้ให้สัมภาษณ์มีความพอใจและมีทัศนคติที่ดีต่อพื้นที่สาธารณะที่จะเกิดขึ้น แต่เดิม
ชุมชนไม่มีพื้นที่สาธารณะ จากการดำเนินกระบวนการอาจทำให้ชุมชนเกิดความพอใจและทัศนคติที่ดีมาก
ขึ้น เนื่องจากได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการ
3. แรงจูงใจของการมีส่วนร่วมเริ่มแรกเกิดจากการต้องการรักษาผลประโยชน์ในการรับสิทธิเช่าที่
อยู่ ทำให้ขาดความคิดที่เป็นจิตสาธารณะ ซึ่งเป็นหลักการการมีส่วนร่วมที่สำคัญ แต่เมื่อดำเนินการต่อไป
ได้เกิดการเรียนรู้ระหว่างหน่วยงานและชุมชนเอง

ภาควิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมือง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2553

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ .....

52060208 : MAJOR : LANDSCAPE ARCHITECTURE

KEY WORD : TO BUILD THE PUBLIC AREA SPACE BY PARTICIPATION OF THE COMMUNITY

PIYANUCH SOMSAMAI : BUILDING PUBLIC SPACE VIA COMMUNITY PARTICIPATION A CASE STUDY OF FOREMOST COMMUNITY IN BANG KHUN THIAN DISTRICT, BANGKOK. INDEPENDENT STUDY ADVISOR : SINEENART SUKOLRATANAMETEE, Ph.D.. 140 pp.

The objective of this research study is to study the participation of the community to build the public space of urban area to know the good attitude of the capacity of participation can be effected the process and the result of development. For this research, we study the theory and practical of participation of the community together with the method of participation in Foremote community bangkhunthian, Bangkok with highly appreciate to obtain information from the population and crown property office and the faculty of architecture, King Monkut's University of Technology Thonburi. Moreover, the study in the area level has done by fieldwork survey method. This is include an observe and interview the representative sample and official staffs who were responded and participated in Foremote community about satisfaction and also the attitude of people to the participation of public space occurred.

The result of this research study found that:

1. Representative sample has a different level of satisfaction in each process of participation due to the delay of performance. Although, the process of participation has a long period of time because the participation of community always spend more time duration for processing. The level of satisfaction will increase if an understanding between state agency and population was occurred. Moreover, the satisfaction for each process of participate is not influence to a good attitude of community participation. Due to the population has a lesson learning about benefit of participation.

2. Representative sample has satisfaction and attitude about the new public area. In the past, there was no a public area, in order to the process of participation make the community has a good satisfy and attitude owing to the population is involve in a process.

3. The motivation of initial participation is come from a desire to protect interests of future tenancy. This is lead to a lag of thought in public mind which is the significant of participation. In addition, the continuing of process is create a acquisition of knowledge between institute and community.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาและจัดทำคั่นคว้าอิสระฉบับนี้ จะไม่สามารถสำเร็จสมบูรณ์ได้หากไม่ได้คำแนะนำ ความกรุณา ความช่วยเหลือที่คอยชี้แนะแนวทางจาก อาจารย์ ดร.สินีนารถ ศุกลรัตน์เมธี อาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการตรวจสอบการคั่นคว้าอิสระ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิโรจน์ อนามบุตร ประธานกรรมการ รวมทั้งอาจารย์ รองศาสตราจารย์ ดร. ชัยสิทธิ์ ด้านกิตติคุณ ที่ช่วยให้อาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการตรวจสอบการคั่นคว้าอิสระ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รุจิโรจน์ อนามบุตร ประธานกรรมการ รวมทั้งอาจารย์ รองศาสตราจารย์ ดร. ชัยสิทธิ์ ด้านกิตติคุณ ที่ช่วยให้อาจารย์ที่ปรึกษา เสนอความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนให้คำปรึกษาเรื่องระยะเวลา ผู้ศึกษามีความซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ นายพิสิฐพงศ์ พัวพานิช หัวหน้ากองโครงการชุมชน 2 และพี่ใหญ่ พี่ไอ้ต พี่หญิง สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ที่กรุณาเอื้อเฟื้อข้อมูลในการทำคั่นคว้าอิสระครั้งนี้ รวมทั้งพ่อ แม่ พี่น้อง ลุงป้า น้าอา ชุมชนโพธิ์โมสต์ทุกท่านที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าในการสัมภาษณ์และแสดงความคิดเห็นต่างๆ

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ครอบครัว ญาติ พี่น้อง เพื่อนฝูง ขอขอบคุณก้อง อุ้ย นางน้อย พี่นัท รน พี่เอก สุธา และคุณพ่อสุธา ที่คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือและให้กำลังใจในการศึกษาคั่นคว้าอิสระครั้งนี้ ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยศิลปากร ขอขอบคุณคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ เป็นสถานที่ให้ความรู้ประสิทธิภาพวิชาในด้านต่างๆ ขอขอบคุณท่านผู้แต่งตำราทุกเล่มที่ผู้ศึกษาได้นำมาใช้ประกอบการคั่นคว้าอิสระ และขอบคุณทุก ๆ ท่านที่อยู่เบื้องหลังที่ไม่ได้กล่าวถึงที่คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือ และคอยเป็นกำลังใจให้นยามที่ท้อแท้

สุดท้ายนี้ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารการคั่นคว้าอิสระในครั้งนี้คงเป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่สนใจและนำไปใช้ประโยชน์ในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง หากมีข้อผิดพลาดประการใดทางผู้ศึกษาขอกราบอภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย